

”Vi är viktiga i världen!”

Sporrens utvärdering läsåret 18/19

Varför hållbar utveckling och normkreativitet

Bakgrund

Hållbar utveckling är vårt fokus ht 2018/ vt 2019. Vi vill bidra med nya berättelser kring hållbart tänkande för att skapa hopp och framtidstro. Den ekologiska delen finns hela tiden med i verksamheten genom sopsortering, kunskap om hur vi värnar om naturen och genom samtal och diskussioner. De tre delarna i hållbar utveckling (den sociala, den ekologiska och den ekonomiska) går in i varandra och tillsammans vill vi lära oss hur de hänger ihop och vad vi på Sporren kan bidra med.

”Genom pedagogisk dokumentation vill vi föra samman fantasi, filosofi och vetenskap. Framtiden är för oss oviss, kanske mer än någonsin, på grund av de förändringar som sker både vad gäller klimatet och mänskliga system, som till exempel ekonomi. Vi behöver tänka om, tänka nytt och tänka något annat än tidigare. Därför är det viktigt att öva sig i kreativt tänkande.”

(Lärande för hållbar utveckling i förskolan)

Syfte

Bredda/förändra barnens sätt att vara mot varandra, hur vi samspelar och hur vi förhåller oss till vår omvärld.

För att skapa förändring som leder till att alla får samma möjlighet i livet behöver vi agera annorlunda i vardagen, vi behöver bli normkreativa.

Mål

Utbildningen ska ge varje barn möjligheter att utforska, ställa frågor och samtala om företeelser och samband i omvärlden och på så sätt uttala och stimulera deras intresse för hälsa och välbefinnande samt för hållbar utveckling

Lpfö18

Barngruppen och samspelet mellan barnen är en viktig och aktiv del i barnens utveckling och lärande i förskolan. Undervisningen ska baseras på såväl att barnen lär tillsammans och av varandra som samspelet mellan vuxna och barn.

Lpfö 18

Hur hållbar utveckling?

Vi har tillbringat mycket tid i skogen. Vi pedagoger har sett att gruppgemenskapen stärks genom utflykter till skogen och närområdet.

Vi har även besökt olika teatrar samt Biotopia för att bredda barnens erfarenheter kring hållbar utveckling. Precis som vi på Sporren arbetar med hållbar utveckling gör även Barncompaniet i Boden. Vi pedagoger på Sporren har kontaktat förskolan och tillsammans beslutat att starta ett samarbete med start januari 2019.

Det som vi har gemensamt med Barncompaniet är att vi pedagoger har möjliggjort möten i naturen vilket har genererat i att barnen har fått erfarenheter om naturen samt utmanats i att ställa frågor om vår gemensamma miljö.

Barncompaniet har startat ett klubb som heter Våktarklubben- skogens vaktare och djurens beskyddare. Vårt första utbyte med Våktarklubben var genom två representanter från Våktarklubben. Mötet skedde via facetime och barnen från Barncompaniet bjöd in Sporrenbarnen till Våktarklubben.

Vi på Sporren är nu en del av Vaktarklubben och genom klubben har vi pedagoger skapat möjlighet för att bredda/förändra barnens sätt att vara mot varandra och förhålla sig till vår omvärld.

Vi pedagoger har ställt frågan vad betyder hållbar utveckling?

Barnen fick rita och samtala med varandra angående frågan i början och i slutet av projektet.

Barnen berättade att de aldrig hade hört talas om just ordet hållbar utveckling.

Men de sa att de trodde att det kan vara en utveckling och saker som en gör och leker med.

Pedagog frågade: - vad betyder utveckling? - Utveckling är en väktare som vaktar en skog.

Detta projekt ser vi som mycket viktigt och vill lyfta barnens idéer på riktigt till samhället.

Pedagogerna vill hjälpa barnen att verkligen marknadsföra klubbens budskap och genom det få många medlemmar till klubben.

"Världen behöver en ny berättelse. En positiv historia om möjligheten att blomstra på vår vackra planet. Om möjligheten att förvalta naturen och hela planeten genom påhittighet och ödmjukhet" (Rockström J, Klum M, 2014).

Vi vill bidra till nya berättelser kring ett hållbart tänkande och kring en ekologisk känslighet.

Begreppet ekologisk känslighet kommer från Reggio Emilias kommunala förskolor. De menar att alla människor är rustade från början med en ekologisk känslighet, en förmåga att känna empati, förbinda och skapa sammanhang mellan allt i naturen och hela sin omvärld.

Tre spår med fokus på samspel - Skylt, bom och fåglar

Förmågor vi pedagoger har skapat förutsättningar för: att samspela, dokumentera, ställa frågor, samtala och berätta.

Skylt

Barnen fick en klubbuppgift att diskutera. Vad kan vi genom klubben bidra med till ett bättre samhälle?

Tillsammans fick de samtala, samt gå ut i närområdet för vidare utforskande.

De diskuterade att det är viktigt att föräldrar stänger av bilen utanför förskolan för bilar släpper ut avgaser.

Barnen har också uppmärksammat genom sina besök i närområdet att det finns mycket skräp som människor har slängt. De ställer sig frågan - Varför slänger vuxna skräp i naturen när de vet att det är fel?

Genom samtal beslutar sig barnen för att sätta upp skyltar i närområdet med budskap som stäng av bilen när du står utanför förskolan samt släng inte skräp i naturen.

Utifrån barnens förslag att sätta upp skyltar utmanade vi pedagoger barnen genom olika frågor samt gav möjlighet till fler möten i närområdet.

Frågor som ställdes: - Får en sätta upp skyltar var som helst i naturen?

- Vilket material behövs för att skyltarna ska hålla i alla väder?

I olika gruppkonstellationer har barnen dokumenterat platser i närområdet där barnen önskade att det ska skulle sitta olika skyltar. De har kommit fram till att det inte är ok att sätta skyltar på vägen för då kan bilar köra över skyltarna. Det är inte heller ok att sätta skyltar på djur eller bilar.

Men var exakt det är ok att sätta upp skyltar har barnen diskuterat med Barncompaniet då de har satt upp skyltar i Boden. De har även frågat vilket material barnen har använt sig av för att skyltarna inte ska gå sönder om det exempelvis regnar.

Bom

Ytterligare en upptäckt barnen gjort i närområdet var en trasig bom vid Årstaskolan. Följande process visar att barnen gör skillnad i samhället!

Några barn upptäcker en trasig bom utanför Årstaskolan. De funderar på om den går att laga. Alla som var med lyfter bommen tillsammans. Men den bara åkte ner när de släppte den. De har en teori om att en tjuv har haft sönder den. Några barn ville uppmärksamma polis, ambulans och brandkår om problemet eftersom de inte kan köra in till skolan om något händer. Vi har gått dit i mindre grupper för att alla barn skulle få möjlighet att fundera på bommen och vad vi i Vaktarklubben kan göra. Tillsammans diskuterade vi åtgärder och kom fram till att skicka brev till berörda instanser (ambulans, polis, brandkår och uppsala kommun).

Brev som skickades:

Hej!

Barnen på vår avdelning Sporren, Fasanens förskola är bekymrade över att bommen utanför Årsta skolan inte fungerar. Här bifogar vi brev från dem där de uppmärksammar er på problemet.

Finns det någon möjlighet att någon från er skulle kunna komma på ett kort besök till förskolan? Vi är naturligtvis också tacksamma för svar via mail.

Det skulle uppskattas mycket av barnen!

*Hälsningar barn och personal på Sporren, Fasanens förskola
sporren@fasanen.se*

Svar:

Vad bra att ni gör oss uppmärksammade på att en bom är trasig. Onsdag 6/3 kl 9.30 kommer vi och kollar på bommen. Men då skulle vi också jätte gärna vilja visa brandbilen för er och svara på era frågor. Hoppas att det går bra och att ni vill träffa oss. Vi får hoppas att vi inte får något larm innan vi kommer till er. Då måste vi åka dit och hjälpa till där istället. Finns det något telefon nummer som vi kan nå er på om vi får förhinder.

Ps. Är ni alla barn snälla och berättar för personalen att de inte behöver vara oroliga över att bommen är trasig. Berätta för dem att vi har jättebra verktyg som vi kan öppna trasiga bommar med .

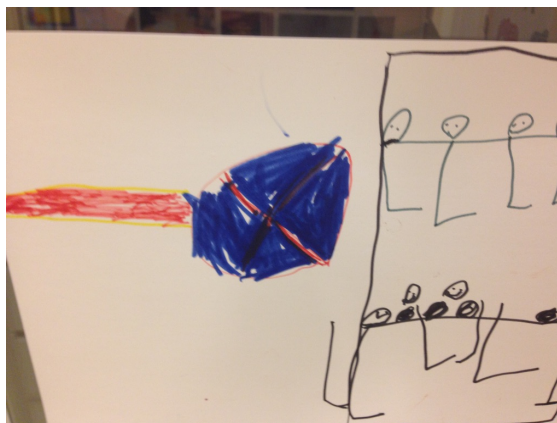
Hälsningar

Tobias Gustafsson

Brandman, Uppsala Brandförsvaret

Vi pedagoger kontaktade Unt för att stärka barnen i att de gör skillnad i samhället och för att visa samhället att barnen gör skillnad.

På avtalad tid mötte alla barn på Sporren brandförsvaret och en reporter.

Fågel

För att få olika ingångar till hållbar utveckling bokade vi ett besök till Biotopia. I dialog med deras kompetenta pedagoger beslutade vi att barnen skulle få göra egen fågelmat som sedan togs med till förskolan för vidare utforskande.

På förskolan utmanades barnen i att Vaktarklubben skulle få ta över utforskandet av fågelmaten. Vi pedagoger delade in de barn som hade varit med och tillverkat maten i par. Varje grupp fick i uppgift att dela ut och hänga upp fågelmat på varje avdelning samt berätta att alla på Fasanen gärna får vara med och spana vilka som åt av maten. I stora salen på svarta väggen skapade vi pedagoger en vägg för Vaktarklubben där alla barn på Fasanen får dela med sig av sina upptäckter gällande fågelmaten. Barnen på Sporren har kontinuerligt spanat in fågelmaten på alla avdelningar.

Vi pedagoger ville ge barnen möjlighet att uppleva, ifrågasätta, fascineras och fånga ögonblicken på gården i mötet av de fåglar som valt just deras mat.

Barnen har dokumenterat varje tillfälle då de spanat in fågelmaten.

Vi har utmanat barnen i olika frågor när de spanat för att väcka deras nyfikenhet kring mångfald när det gäller storlek, färg och läte hos fåglarna på vår förskola.

Vi pedagoger tillverkade ett fågelskelett av hönsnät som barnen byggt vidare på.

Med hjälp av erfarenheter från Biotopia, fågelspaningar på gården och faktaböcker har barnen tillsammans skapat en kompisfågel med skelettet som grund.

”Nu sätter vi på fågelns hud.”

”Det är en regnbågsfågel.”

”Näbben är viktig så fågeln kan äta.”

Analys

Väktarklubbens betydelse för samspelet på Sporren

Den sociala delen i hållbar utveckling är viktig.

I Väktarklubben har vi pratat om vad som är viktigt i en klubb för att alla ska må bra. I olika konstellationer har barnen kommit fram till följande regler för att delta i klubben:

- Vi hjälper varandra, har roligt.
- Säger snälla saker och avbryter inte varandra.
- Vi respekterar varandra och är ett glatt lag.
- Vi gör roliga och spännande saker.
- Vi plockar upp skräp som slängs i naturen.

Hur har vi pedagoger möjliggjort för barnen att omsätta sina regler i praktiken

En begränsande norm på Sporren var att barnen valde att leka i samma konstellationer varje dag. Vi pedagoger har sett att de sju diskrimineringsnormerna har betydelse för hur barnen väljer kompisar. Dessa normer begränsar barnens lek. Där har vi pedagoger arbetat normkreativt för att få in barnens klubbregler i utbildningen. Genom att arbeta i olika konstellationer i gruppen bidrar vi på förskolan till att barn får utvecklas som de unika individer de är, utan att begränsas av föreställningar om de olika grupper de ingår i (som till exempel kön, etnicitet och ålder).

I Väktarklubben har barnen ställts inför olika dilemman och vi ser en skillnad i hur de samarbetar när det är på riktigt, det vill säga utmaningar där de gör skillnad i samhället. De olika utmaningarna barnen har ställts inför har svetsat barngruppen samman.

För att arbetet ska fungera i klubben har barnen utmanats i att samarbeta på olika sätt. För att förtydliga vikten av samarbete i olika konstellationer har barnen fått svara på och reflektera över två frågor:

- Var det något som var lätt?
- Var det något som var svårt?

Exempel på hur barnen omsätter sitt förändrade kunnande i praktiken

Samspelet och engagemanget för hållbar utveckling berikar varandra och barnen.

”Det är bråttom vi måste skynda oss. Vi måste sätta upp stora skyltar i hela världen”

Det här sa ett barn i en diskussion med några kompisar när dom tittade på en faktafilm om plastens miljöpåverkan. Tillsammans har barnen gjort egna skyltar som vi har satt upp i närområdet.

”Det här kan vi återanvända”

Vi pedagoger kan se att projektet hållbar utveckling har förändrat barnens sätt att använda material. I ateljén används först papper ifrån ett återvinningskärl, barnen påminner varandra att nyttja pappret på båda sidorna innan de tar ett nytt.

”Det här är vår kompisfågel”

När barnen arbetat med att skapa en fågel i ateljén har vi pedagoger uppmärksammat hur barnen ser och lyfter varandras kompetenser. Samarbetet med fågeln har blivit en symbol för ”viet” i gruppen. Det här är ett tydligt exempel på hur den begränsande normen (se sidan) breddats med hjälp av kompisfågeln.

Genom väktarklubbens regler har den begränsande normen (hur barnen väljer kompisar) vidgats.

”Jag ser ett glasspapper ute i busken, får vi gå ut och plocka upp det?”

Engagemanget kring att det inte ska finnas skräp i samhället finns med både i förskolan och i hemmet.

”Vi är viktiga i världen. Tänk att man kan läsa om oss i Brasilien”

Genom artikeln i UNT lyftes barnens arbete och engagemang.

”Har du med dig tygpåsar?”

Det här är ett exempel av många på hur vårdnadshavare berättar hur barnens engagemang i väktarklubben har gjort skillnad i hemmet.

Hur svarar barnen på frågan ”vad är hållbar utveckling”? i slutet av projektet.

Utdrag från intervjuer

- Man ska plocka upp skräpet annars kan djuren äta upp det och då dör dom.
- Jorden mår bättre om vi hjälper till så inte jorden blir ledsen.
- Stäng av bilen så inte jorden blir magsjuk.
- Alla får vara med och bestämma och vi måste lyssna på varandra.

Normkreativitet

Det gemensamma fokuset finns med i alla steg i utbildningen. I vårt arbete med att bredda/förändra barnens sätt att vara mot varandra och vår gemensamma omvärld har vi utmanat barnen att tänka om, tänka nytt och gå ifrån invanda mönster. Genom vårt gemensamma fokus normkreativitet har vi pedagoger fått många nya insikter att små förändringar i verksamheten gör stor skillnad i undervisningen. Vi började med att medvetandegöra hur och vad vi säger och gör. I och med det blir det också tydligare vad barnen säger och gör. Detta arbete kommer vi ta med oss som viktiga tankar inför hösten.

Vi väljer medvetet böcker som problematiserar och inte bekräftar normer som begränsar barns rätt att vara den hen är.

I boksamtal lyfter vi pedagoger innehåll, form och författare.

Under en reflektion efter mötet med brandkåren kunde vi se att vårt gemensamma fokus har satt spår. Ett barn konstaterade *”Det är inga tjejer som är brandmän”*.

Det här är ett viktigt arbete vi har på avdelningen, att visa hur samhället ser ut och hur vi kan bredda normer som begränsar.

Genom att samspela, dokumentera, ställa frågor, samtala och berätta har barnen gått från att ha ett jag-perspektiv till ett vidgat vi-perspektiv. Det gäller allt från att med hjälp av en kompis vika ett flygplan av återbruka papper till att tillsammans rädda jorden.

Som Keri Facer, professor i klimatledarskap uttrycker det:

”Om vi inte hyser kärlek för planeten och om vi inte tillåter oss att bry oss om varandra får vi stora bekymmer.”

(UNT 2 juni 2019)

